

Jaarverslag 2019

Centrum Ethiek in de Sport vzw

Centrum Ethiek in de Sport vzw

Waterkluiskaai 16 - 9040 Sint-Amandsberg/Gent
www.ethischsporten.be - info@ethischsporten.be

Inleiding

ICES bleek ook in 2019 een belangrijke reden van bestaan te hebben. Het grensoverschrijdend gedrag in de sportsector verdient een deskundig antwoord en men vindt hiervoor meer en meer de weg naar ICES. Zowel reactief als proactief blijft een ethische onderbouw van sportbeoefening een belangrijk item.

Seksueel grensoverschrijdend gedrag was ook in 2019 een belangrijke pijler. Dit vertaalde zich in de aandacht die hieraan werd gegeven door:

- Sterke personeelsinzet op ondersteuning bij cases omtrent integriteit
- Ruim vormingsaanbod voor API's (zowel op federatie- als op clubniveau)
- Herwerking van het vlaggensysteem en de vertaling ervan naar jongeren
- Uitbreiding van het aanbod naar sportdiensten en de private (zwembad)sector

Met een vorming als eindproduct werd het project 'sportouders' afgerond en een nieuw project rond 'gendergelijkheid en seksuele diversiteit' kwam op de voorgrond. Dit project eindigde in een wetenschappelijk onderbouwd rapport en een plan van aanpak voor de Vlaamse Overheid dat onder grote belangstelling werd voorgesteld.

Op vraag van de sector werden een aantal adviezen geschreven om wat meer houvast te bieden bij ethische vragen zoals omtrent kleedkamergebruik in de sportcontext en een advies rond het omgaan met transgender en intersekse personen. Nooit zwart/wit, maar altijd genuanceerd omdat ethiek deels afhankelijk blijft van de plaatselijke omstandigheden.

De studiedag 'Sporten en het brein' was een succesvolle samenwerking tussen ICES enerzijds en Sport Vlaanderen, Gezond Sporten Vlaanderen, de Fitnessorganisatie en het Risico Vechtpport Platform anderzijds. Dit soort initiatieven blijken zinvol om ethiek breder uit te dragen binnen de sector en niet op een eiland te werken.

De grote interesse die er is vanuit het buitenland voor ons vlaggensysteem sport en de nominatieve vermelding van ICES in de Beleidsnota Sport 2019-2024 stimuleert ons om er met een vernieuwde bestuursploeg en een gedreven personeelsteam ook in 2020 volop tegenaan te gaan!

Piet Meneve
Voorzitter

Inhoudstafel

Strategische doelstelling 1	4
ICES informeert en sensibiliseert de Vlaamse Sportsector door middel van het verzamelen, verwerken en delen van de kennis inzake ethisch sporten.	
Strategische doelstelling 2	10
ICES ondersteunt het beleid inzake ethisch sporten als partner van de Vlaamse overheid.	
Strategische doelstelling 3	14
ICES stimuleert en ondersteunt de Vlaamse sportsector (sportfederaties, sportdiensten en koepelsportorganisaties) in een duurzame aanpak naar een ethisch sportklimaat.	
Strategische doelstelling 4	18
ICES sensibiliseert en ondersteunt de sportsector actief inzake prioritaire ethische thema's.	
Strategische doelstelling 5	25
ICES structureert en beheert haar werking met het oog op het kwaliteitsvol en transparant bereiken van haar doelstellingen.	
Projecten 2019 naast het beleidsplan	31

Strategische doelstelling 1

ICES informeert en sensibiliseert de Vlaamse Sportsector door middel van het verzamelen, verwerken en delen van de kennis inzake ethisch sporten.

Operationele doelstelling 0101

Tegen 2020 groeit de kennis en expertise van ICES inzake ethisch sporten.

	Actie	2018	2019	2020
A010101	Relevante documenten / instrumenten opvolgen en evalueren.	x	x	
A010102	Interne kennisopbouw via deelname aan relevante studiedagen / congressen.	x	x	
A010103	Noden van actoren uit het werkveld inventariseren en actueel houden aan de hand van fiches (bv.: federaties, sportdiensten, dossierbeheerders Sport Vlaanderen...).	x	x	
A010104	Deelnemen (als projectleider of -partner) aan relevante (inter)nationale / sectoroverschrijdende projecten.	x	x	
A010105	Zoeken naar en samenwerken met relevant wetenschappelijk onderzoek (bv: Onderzoekplatform Sport, VSF-UGent project sportclubondersteuning ...).	x	x	

Stand van zaken acties

A010101: Relevante documenten/instrumenten opvolgen en evalueren.

Vijf thema's (*Matchfixing, Holebi's en transgenders, Sportouders, G-sport en Fair play*) kregen een update. De nieuwe themapagina rond Matchfixing werd in het kader van het focusthema verder aangevuld met 1 instrument en 8 goede praktijkvoorbeelden uit binnen- en buitenland, met aandacht voor de concrete implementatie door sportfederaties. De nieuwe Overlegtool Transgenders en de publicatie Gender en Sport van de Vlaamse Ombudsdienst werden toegevoegd onder het thema holebi's en transgenders. Onder fair play brachten we de 'blauwe kaart' als goede praktijk uit het hockey onder de aandacht. De hernieuwde Gezond en Ethisch Sporten Checklist werd ondergebracht op een meer prominente plek onder 'Onze Tools'.

A010102: Interne kennisopbouw via deelname aan relevante studiedagen/congressen.

- 29/01: ASPIRE Themadag sport en vluchtelingen (thema interculturaliteit)
- 31/01: Documentaire Out for the Win (thema holebi's en transgenders)
- 29-30/04: Conferentie EPAS 'Sexual Violence against Women and Children in Sports' (thema SGG)
- 17/06: Kennisdag KICS Gender (thema holebi's en transgenders)
- 5/09: Workshop Gender UA (thema gender)
- 26/09: ISF Active Girls Lead Conf (thema gender)
- 13/11: Conferentie Haatdragende Spreekoren Pro League (thema agressie)
- 19/11: Studiedag Gender BOIC (thema gender)
- 22/11: Conferentie Pesten Pimento (thema pesten)

A010103: Noden van actoren uit het werkveld inventariseren en actueel houden (bv.: federaties, sportdiensten, dossierbeheerders Sport Vlaanderen...).

De focus van het inventariseren van de noden van actoren uit het werkveld werd in het voorjaar ingevuld rond het thema gender en heteronormativiteit binnen het aparte project uitgevoerd door Zeno Nols.

Verder werd de input van alle federaties in het kader van de SGG monitor van Sport Vlaanderen geanalyseerd om hieruit overkoepelende noden van federaties in kaart te brengen. De gegevens uit deze monitor werden als basis gebruikt voor het nieuwe opvolgsysteem in Dynamics. De huidige gegevens werden systematisch ingevoerd en zullen bij elke nieuwe monitor geüpdatet worden.

A010104: Deelnemen (als projectleider of -partner) aan relevante (inter)nationale/sectoroverschrijdende projecten.

ICES is projectleider van het project *Sport Met Grenzen: Jongeren aan het woord* met financiering via YOUCA. In samenwerking met Sensoa en Youth for Change and Action wordt werk gemaakt van een nieuwe toepassing van het vlaggensysteem sport specifiek op maat van jongeren. In voorjaar 2019 werden jongeren van 12-18 jaar in het onderwijs en sportclubs gehoord via focusgroepen met het doel om in kaart te brengen hoe zij de bestaande cases inschatten, welke cases zij het meest boeiend vinden én hoe zij een eindproduct zien op maat van zichzelf.

ICES is als projectpartner betrokken bij het project *Iedereen Aan Boord* van Thomas More onder leiding van Tine Vertommen. Het project heeft de doelstelling om bestaande preventieve instrumenten omtrent grensoverschrijdend gedrag te testen op hun effectiviteit aan de hand van een studie bij een aantal sportclubs. ICES is medeverantwoordelijk voor het opstellen van de interventie die gebruikt zal worden, alsook voor het werven en begeleiden van deelnemende sportclubs.

A010105: Zoeken naar en samenwerken met relevant wetenschappelijk onderzoek (bv: Onderzoeksplatform Sport, VSF-UGent project sportclubondersteuning ...).

In 2019 werd niet samengewerkt met lopende onderzoeken.

Conclusie

De kennis en expertise van ICES is in 2019 hoofdzakelijk en bewust gegroeid inzake de prioritaire thema's matchfixing en SGG, en het nieuwe thema gender en heteronormativiteit. Daarnaast werd een belangrijke voorbereidende stap gezet richting de nieuwe toepassing van het vlaggensysteem voor jongeren. In het najaar lag de focus op het ontwikkelen van deze nieuwe toepassing op basis van de inzichten uit de focusgroepen met jongeren, aangevuld met gesprekken met trainers en sportclubbestuurders. Het nieuwe project *Iedereen Aan Boord* kende zijn start en zal in werkjaar 2020 en verder een belangrijk onderdeel van onze werking uitmaken.

Operationele doelstelling 0102

Tegen 2020 groeit de kennisdeling van ICES inzake ethisch sporten.

	Actie	2018	2019	2020
A010201	Optimaliseren en onderhouden van het digitale kennisaanbod.	x	x	
A010202	Actieve aanwezigheid op relevante beurzen.	x	x	
A010203	Actieve kennisdeling via (sociale) media.	x	x	
A010204	Verzamelde kennis integreren in trainersopleidingen en relevante studieopleidingen (bv. LO, psychologie ...).		x	
A010205	Vormings- en informatieaanbod optimaliseren en uitrollen.	x	x	

Stand van zaken acties

A010201: Optimaliseren en onderhouden van het digitale kennisaanbod.

De thema's op de website krijgen permanent updates. Onder andere deze zaken werden begin dit jaar toegevoegd:

- Goede praktijk fair play: blauwe kaart hockey
- Goede praktijk G-sport: G-golf
- Symposium seksuele gezondheid
- Goede praktijk Matchfixing: Play Fair Code Oostenrijk
- Instrument Matchfixing: Keep Australian Sport honest
- Instrument G-sport

Nieuwe toevoegingen vermelden we ook altijd in de nieuwsbrief.

A010202: Actieve aanwezigheid op relevante beurzen.

- Deelname aan de schepentontmoetingen per provincie in februari met infostand.
- Twee vormingen op ISB-congres in maart in Brussel.

A010203: Actieve kennisdeling via (sociale) media.

- We hebben regelmatig infografieken gedeeld via Facebook en Twitter naar aanleiding van actualiteitsdebatten. Bvb: eetproblemen nav getuigenissen afstandsloper Louise Carton en voetballer Frank Boeckx.
- Het voornaamste kanaal sociale media blijft Facebook, maar ook via Twitter worden we actiever. Dit blijkt een goed kanaal om contact te zoeken met relevante organisaties buiten de sport.

A010204: Verzamelde kennis integreren in trainersopleidingen en relevante studieopleidingen (bv. LO, psychologie ...).

- Voordracht **Protect Talent** op symposium Sportgeneeskunde UZ, voornamelijk studenten Geneeskunde, Psychologie en Kinesitherapie (Simon De Vriendt)
- Gastlessen **Sport met Grenzen** studenten HILO en stagementoren sportmanagement UGent (Arne Aerts)

- Gastles **Sport & Gender** aan VUB samen met Bieke Purnelle van Rosa en Margot Gyselbrecht van Out for the Win (Zeno Nols)
- Vorming **Time out tegen Pesten** voor leerkrachten van het Stedelijk basisonderwijs Lokeren (lesgever Tumult)

A010205: Vormings- en informatieaanbod optimaliseren en uitrollen.

Overzicht van de vormingen:

Gebruikte afkortingen: SMG= Sport met Grenzen, TOP = Time Out Tegen Pesten, API= Opleiding voor Aanspreekpersoon Integriteit in de Sportclub.

Datum	Aanvrager	Welke?	Waar?
2/02	Vlaamse Handbal Vereniging vzw	SMG	Gent
5/02	UGent	SMG (verkort)	Gent
11/02	Vlaamse Handbal Vereniging vzw	SMG	Sport Vlaanderen Herentals
28/02	Bowling Vlaanderen	SMG	Huis van de Sport Gent
28/02	Centrum voor Sportgeneeskunde	Protect talent	
12/03	VTS+	TOP	Sport Vlaanderen Gent
12/03	Vlaamse Handbal Vereniging vzw	API	Sport Vlaanderen Herentals
18/03	VTS+	SMG	Sport Vlaanderen Brugge
20/03	ISB	Lokaal sportbeleid en ethiek	Brussel
21/03	ISB	Lokaal sportbeleid en ethiek	Brussel
23/03	Vlaamse Handbal Vereniging vzw	API	Waasmunster
25/03	Sportraad Lede	SMG	Lede
26/04	VZF	API	Sporthotel Gent
2/04	VZF	API	Nekkerspoel Mechelen
2/04	Stedelijk basisonderwijs Lokeren	TOP	Lokeren
27/04	Vlaamse tafeltennisliga	SMG	Sport Vlaanderen Herentals
17/05	VUB	Ethiek in de Sport	VUB
18/05	Sportdienst Schoten	Sportouders	Sportcentrum Schoten
18/06	Vrijtijdscentrum Kontich	SMG	Kontich
24/aug	Vlaamse Hockey Liga	Sport en gender	Antwerpen
27/aug	LAGO Gent	SMG Zwembad	Gent
2/sep	Lago Lier	SMG Zwembad	Lier
3/sep	LAGO Gent	SMG Zwembad	Gent
7/sep	VZF	Sportouders	Aalst

16/sep	VTS+	TOP	Brugge
21/sep	Dynamo	SMG	Gent
24/sep	VTS+	SMG	Gent
5/okt	Dynamo	SMG Beleid	Gent
10/okt	Dynamo	SMG	Antwerpen
10/okt	Dynamo	SMG	Aartselaar
12/okt	Dynamo	Club-API	Gent
12/okt	FROS	Sportouders	Gent
14/okt	Dynamo	SMG	Antwerpen
19/okt	Sportcongres	Sportouders	Gent
19/okt	Dynamo	Club-API	Tongerlo
20/okt	Gymfed	Toolkit SGG	Gent
21/okt	Dynamo	SMG	Vosselaar
21/okt	Dynamo	Club-API	Antwerpen
26/okt	VTDL	SMG	Leuven
4/nov	Sportdienst Antwerpen	Club-API	Antwerpen
6/nov	UGent	SMG	Gent
7/nov	Dynamo	SMG	Willebroek
12/nov	Jespo	Sportouders	Antwerpen
21/nov	Dynamo	SMG	Lokeren
26/nov	ISB	SMG Zwembad	Lokren
28/nov	Dynamo	SMG	Brugge
6/dec	Stad Gent	Toolkit SGG	Gent
7/dec	Dynamo	Sportouders	Mechelen
10/dec	Dynamo	Club-API	Lokeren
15/dec	LAGO Pelt Dommelslag	SMG Zwembad	Pelt

Conclusie

Het aantal vormingen en de contacten met onderwijsinstellingen zijn sterk toegenomen tot 50 unieke bijscholingsmomenten in 2019. Bijna de helft zijn Sport Met Grenzen bijscholingen. Als tweede volgen de Club-API en Sportouder bijscholing. De specifieke bijscholing Sport Met Grenzen voor Zwembaden werd dit jaar vooral in samenwerking met Farys en Lago aangeboden voor hun eigen vestigingen, volgend jaar gaan we daar breder mee aan te slag.

We plannen om het totale aantal bijscholingen in 2020 nog op te voeren, bij uitstek met een extra focus op de SMG en Club-API bijscholing en het introduceren van een nieuwe bijscholing omtrent jeugdsport en druk.

Operationele doelstelling 0103

Tegen 2020 formuleert ICES gefundeerde adviezen over sportethische thema's op basis van de verzamelde kennis en expertise.

	Actie	2018	2019	2020
A010301	Actuele onderwerpen identificeren waarover een advies mogelijk en wenselijk is.	x		
A010302	Methodiek uitwerken op basis waarvan adviezen geformuleerd zullen worden (bv. via Algemene Vergadering, via optie 'expertencommissie' cfr. GES-decreet ...).	x		
A010303	Adviezen formuleren en verspreiden.	x	x	

Bespreking acties

A010301: Actuele onderwerpen identificeren waarover een advies mogelijk en wenselijk is.

Zie jaarverslag 2018.

Er werd in het najaar van 2018 een overzicht gemaakt van onderwerpen waarover een advies dient geformuleerd te worden. Dit overzicht was niet limitatief, en werd in de loop van de maanden/jaren aangepast.

A010302: Methodiek uitwerken op basis waarvan adviezen geformuleerd zullen worden (bv. via Algemene Vergadering, via optie 'expertencommissie' cfr. GES-decreet ...).

Zie jaarverslag 2018.

A010303: Adviezen formuleren en verspreiden.

In 2019 heeft ICES bovenstaande methodiek 2 x toegepast.

Op 2 vergaderingen RvB werden adviezen geformuleerd over:

- Advies kleedkamergebruik (06/05/2019)
- Advies standaarden voor goed ouderbeleid in sportclubs (28/11/2019)

Conclusie

In 2018 maakte ICES een olijsting van mogelijke onderwerpen om adviezen rond te formuleren. Intussen werd beslist dit geen standpunten te noemen, maar adviezen, aangezien het werk van ICES vrijblijvend en richtinggevend is, en zeker geen verplichtend karakter heeft. Er werd een methodiek ontwikkelt om tot deze adviezen te komen en hier werden tot nu toe 3 definitieve adviezen mee geformuleerd: voor het uittreksel strafregister, kleedkamergebruik en standaarden rond goed ouderbeleid in sportclubs.

Strategische doelstelling 2

ICES ondersteunt het beleid inzake ethisch sporten als partner van de Vlaamse overheid.

Operationele doelstelling 0201

Tegen 2020 werkt ICES kwaliteitsstandaarden inzake ethisch sporten uit zoals voorzien in het decreet Gezond en Ethisch Sporten.

Niet meer opgenomen in beleidsplan!

Operationele doelstelling 0202

Tegen 2020 adviseert en ondersteunt ICES de Vlaamse overheid bij relevante beleidsdocumenten inzake ethisch sporten.

	Actie	2018	2019	2020
A020201	Deelname aan / participatie in relevante beleidsorganen (bv.: Vlaamse Sportraad, Commissie beleidsfocus Jeugdsport, Expertencommissie en AV Risicovechtsport ...).	x	x	
A020202	ICES-werking actief promoten bij alle departementen van Sport Vlaanderen.	x		
A020203	Actief bijdragen aan relevante beleidsdocumenten (bv.: beleidsbrief sport, parlementaire vragen, interne nota's ...).	x	x	
A020204	Bepalen met welke afdelingen van Sport Vlaanderen concrete samenwerking uitwerken	x		
A020205	Concrete samenwerking met vooraf bepaalde afdelingen Sport Vlaanderen		x	

Stand van zaken acties

A020201: Deelname aan/participatie in relevante beleidsorganen (bv.: Vlaamse Sportraad, Commissie beleidsfocus Jeugdsport, Expertencommissie en AV Risicovechtsport ...).

ICES was in 2019 aanwezig op vergaderingen van volgende beleidsorganen:

- AV Risicovechtsportplatform: 13 maart 2019
- Opstartvergadering beleidsnetwerk gelijke kansen: 14 maart 2019
- Beleidsnetwerk gelijke kansen en diversiteit: 3 oktober 2019
- Beoordelingscommissie jeugdsport Sport Vlaanderen: 18 november 2019

Verder maakt ICES ook deel uit van het 'Netwerk Kies Kleur tegen Pesten'. Binnen dit netwerk (intussen een vzw) is het de bedoeling een personeelslid aan te stellen. In de eerste helft van 2019 werd een brief bezorgd aan de administraties van jeugd, welzijn, sport en onderwijs om gezamenlijk in te zetten op het thema pesten. Hierbij werd ook budget gevraagd voor een werkracht die domeinoverschrijdend het thema pesten kan aanpakken. ICES heeft dit schrijven ondersteund. Hier is echter niets uit voortgekomen.

A020202: ICES-werking actief promoten bij alle departementen van Sport Vlaanderen.

In 2018 heeft ICES zich voorgesteld aan Sport Vlaanderen tijdens een managementcomité. Hier werd mogelijke samenwerking met de verschillende afdelingen van Sport Vlaanderen besproken. Het is niet mogelijk om met elke afdeling onmiddellijk samen te zitten en concreet aan de slag te gaan, daarom stelde ICES een prioriteitenlijst op (zie verder).

A020203: Actief bijdragen aan relevante beleidsdocumenten (bv.: beleidsbrief sport, parlementaire vragen, interne nota's ...).

ICES werd in 2018 gevraagd om input te geven wanneer een onderdeel omtrent ethiek (integriteitsbeleid en aanspreekpersoon integriteit) zou worden toegevoegd aan het decreet op de georganiseerde sportsector.

In januari kreeg ICES de vraag van Sport Vlaanderen om een aantal voorbeelden te geven van sportorganisaties die het uittreksel strafregister model 2 opvragen. Sport Vlaanderen kreeg deze vraag op haar beurt van het Departement Welzijn. Zij waren bezig met het maken van een inventaris van organisaties waar het wordt opgevraagd. ICES heeft toen de voorbeelden weergegeven waar we weet van hebben.

Bij de start van 2019 heeft ICES een brief gestuurd naar de verschillende Vlaamse regeringspartijen om onze bezorgdheid te uiten over de middelen waarover ICES na 2020 zal kunnen beschikken. Over deze brief kreeg minister Muylers een aantal parlementaire vragen. ICES heeft toen een verduidelijking bij de brief overgemaakt aan het kabinet sport. Deze werd gebruikt in het antwoord van minister Muylers op de parlementaire vragen.

Verder heeft ICES in 2019 geen input moeten geven in het kader van relevante beleidsdocumenten.

A020204: Bepalen met welke afdelingen van Sport Vlaanderen concrete samenwerking uitwerken

Eind 2018 werd bepaald met welke afdelingen van Sport Vlaanderen we in 2019 graag willen bekijken of er samenwerking mogelijk is: NADO, VTS, KICS en afdeling topsport.

A020205: Concrete samenwerking met vooraf bepaalde afdelingen Sport Vlaanderen

- **NADO:** in het kader van Play True Day. Hier hadden we overleg met Guido Steens over mogelijke samenwerking in de toekomst.

- **VTS:** formele samenwerking bespreken
Het was de bedoeling in de tweede helft van 2019 een gesprek te hebben met Hans Ponnet van VTS, om te bekijken waar we nog beter kunnen samenwerken. ICES is zich bewust van het feit dat de VTS sterk onder druk staat betreffende de omvang van de opleidingen. Deze zijn nu al vrij uitgebreid, en het is niet evident nog modules toe te voegen. Echter zijn we er wel van overtuigd dat de aandacht die op dit moment naar ethiek gaat in de opleidingen, te beperkt is. Hier zijn echter wel oplossingen voor te vinden, los van een uitbreiding in aantal uren. Dit gesprek is niet doorgegaan in 2019, en zal in 2020 hernomen worden.

- **KICS:** organisatie GES-dag
Op 21 november werd een tweede GES-dag georganiseerd. RVSP, ICES, De Fitness Organisatie en Gezond Sporten Vlaanderen organiseerden deze studiedag samen met Sport Vlaanderen in het VAC te Gent. Het onderwerp van deze studiedag was 'Sporten en het brein' zijn, waarbij aandacht werd besteed aan de belangrijke link tussen lichaam en geest. Het eerste deel van

de studiedag werd een panelgesprek georganiseerd met een aantal experts. Het tweede deel bestond uit een aantal keuzesessies vanuit de organisatoren van de GES-dag.

- **Topsport:** meer aandacht voor ethiek in topsport!

ICES heeft de afgelopen jaren sterk gewerkt rond ethiek in breedtesport, maar slechts beperkt binnen de context van topsport. Echter merken we dat wanneer we 'zwaardere' cases omtrent integriteit binnenkrijgen bij ICES, dit zich vaak in een topsportcontext situeert. ICES wil dan ook graag met afdeling topsport bekijken hoe we beter kunnen samenwerken om meer aandacht aan ethiek te besteden in sport op het hoogste niveau.

Op dit moment werkt ICES aan een nieuw vlaggensysteem 'jongeren aan het woord'. Dit vlaggensysteem, wil zich, in tegenstelling tot het huidige vlaggensysteem, vooral richten op jongeren. Voor het testen van dit nieuwe vlaggensysteem zijn de topsportscholen een ideale setting. Dit zou op een overleg met afdeling topsport kunnen afgetoetst worden eens het product in zijn eindfase zit (voorjaar 2020).

Conclusie

Nadat ICES zich heeft voorgesteld aan de afdelingen van Sport Vlaanderen, willen we in 2019 en 2020 inzetten op concrete samenwerking met een aantal afdelingen. Zo werd eind 2018 vastgelegd met welke afdelingen dit het meest prioritair is: NADO, VTS, KICS en afdeling topsport.

Operationele doelstelling 0203

Tegen 2020 participeert en evalueert ICES het strategisch lerend netwerk zoals voorzien in het decreet Gezond en Ethisch Sporten.

	Actie	2018	2019	2020
A020301	Actieve deelname aan voorbereiding (bv: agenda-setting) en uitwerking van het lerend netwerk.	x		
A020302	Monitoring en evaluatie van de werking van het lerend netwerk in samenwerking met Sport Vlaanderen.			

Stand van zaken acties

A020301: Actieve deelname aan voorbereiding (bv: agenda-setting) en uitwerking van het lerend netwerk.

In 2019 werd geen lerend netwerk georganiseerd. Het laatste lerend netwerk ging door in december 2018, waar het thema matchfixing als jaarthema voor 2019 werd bekrachtigd.

A020302: Monitoring en evaluatie van de werking van het lerend netwerk in samenwerking met Sport Vlaanderen.

In overleg met Sport Vlaanderen werd beslist deze doelstelling uit het beleidsplan van ICES te schrappen, aangezien het GES-decreet geëvalueerd zal worden, en de werking van het lerend netwerk op dat moment in 1 beweging zal worden meegenomen.

Conclusie

Er werd in 2019 geen lerend netwerk ethisch sporten georganiseerd. Dit zal geëvalueerd worden samen met de evaluatie van het volledige GES-decreet, dat op de planning staat bij Sport Vlaanderen.

Strategische doelstelling 3

ICES stimuleert en ondersteunt de Vlaamse sportsector (sportfederaties, sportdiensten en koepelsportorganisaties) in een duurzame aanpak naar een ethisch sportklimaat.

Operationele doelstelling 0301

Tegen 2020 biedt ICES ondersteuning aan op basis van vier pijlers: helpdesk, instrumenten, vorming en individuele maatbegeleiding.

	Actie	2018	2019	2020
A030101	Als helpdesk fungeren inzake ethisch sporten voor federaties, sportdiensten en koepelsportorganisaties.	x	x	
A030102	Relevante instrumenten opvolgen, evalueren, doorvertalen en aanbieden naar het werkveld.	x	x	
A030103	Vormings- en informatieaanbod uitwerken en uitdragen.	x		
A030104	Individuele maatbegeleiding obv. het 8-stappenplan uitwerken en aanbieden aan federaties, sportdiensten en koepelsportorganisaties.	x	x	
A030105	Piloottrajecten ondersteuning lokale overheden		x	
A030106	Best practices piloottrajecten bundelen			
A030107	Ondersteuningstrajecten en best practices promoten bij gemeenten en steden			

Stand van zaken acties

A030101: Als helpdesk fungeren inzake ethisch sporten voor federaties, sportdiensten en koepelsportorganisaties.

In 2019 deden 21 federaties en 8 sportdiensten een beroep op de helpdesk van ICES inzake ethisch sportbeleid. Zo goed als alle vragen kaderden in het opmaken en implementeren van een integriteitsbeleid met focus op seksueel grensoverschrijdend gedrag. Bij de sportfederaties ligt de focus vooral op het stimuleren en ondersteunen van club-API's, het installeren van een adviesverlenend orgaan, het opmaken en implementeren van een handelingsprotocol en de stand van zaken omtrent het overkoepelend tuchtorgaan. Bij sportdiensten zijn de vragen gerelateerd aan sportinfrastructuren en zwembaden, bijvoorbeeld inzake privacy en richtlijnen van smartphonegebruik in kleedkamers, of het omgaan met vermoedens van grensoverschrijdend gedrag.

A030102: Relevante instrumenten opvolgen, evalueren, doorvertalen en aanbieden naar het werkveld.

Zie actie A010101.

A030103: Vormings- en informatieaanbod uitwerken en uitdragen.

Zie actie A010205.

In 2019 werden 520 vlaggenpakketten verkocht. Hierbij bestellen vooral clubs en individuen het pakket, maar ook enkele sportfederaties bestellen voor hun clubs de vlaggenpakketten.

A030104: Individuele maatbegeleiding obv. het 8-stappenplan uitwerken en aanbieden aan federaties, sportdiensten en koepelsportorganisaties.

In 2019 kreeg dit volledig invulling door het testen, ontwikkelen en lanceren van de Toolkit SGG voor sportclubs (zie OD0302). Dit jaar gaven we al twee workshops (Sportdienst Gent en Gymfed) voor sportclubs met betrekking tot het implementeren van de Toolkit. We plannen om dit in 2020 verder uit te rollen en uiteindelijk een vaste bijscholing te creëren in ons basisaanbod.

A030105: Ploottrajecten ondersteuning lokale overheden

ICES wilde haar ondersteuningsaanbod naar sportdiensten en lokale overheden versterken en startte hiertoe in 2019 ploottrajecten om in kaart te brengen welke noden er bestaan en hoe ICES daarbij ondersteuning kan bieden. In voorjaar 2019 werd een oproep gelanceerd en 9 geïnteresseerde gemeenten schreven zich in. Met elke lokale overheid vond een introductiegesprek plaats om de noden af te toetsen en het verdere verloop te bespreken. Op basis daarvan maakt ICES een individueel plan van aanpak voor de betreffende gemeente. Veel noden zijn gelinkt aan het implementeren van een integriteitsbeleid en de preventie en aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag. De effectieve ondersteuning van deze gemeenten en steden zal plaatsvinden in 2020.

A030106: Best practices ploottrajecten bundelen

Nvt

A030107: Ondersteuningstrajecten en best practices promoten bij gemeenten en steden

Nvt

Conclusie

De vraag tot ondersteuning met betrekking tot het implementeren van een integriteitsbeleid en de preventie en aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag blijft groot, zowel bij sportdiensten, sportfederaties als koepelsportorganisaties. Met de lancering van de Toolkit SGG voor sportclubs (zie OD0302) werd dit jaar de opstap gecreëerd naar de komende jaren. De inzichten en best practices die voortkomen uit de ploottrajecten met lokale overheden zullen gebundeld worden en input geven aan een ondersteuningstraject dat vanaf 2020 aan gemeenten en steden kan aangeboden worden.

Operationele doelstelling 0302

Tegen 2020 evalueert ICES het 8-stappenplan naar een ethisch sportklimaat en breidt het verder uit.

	Actie	2018	2019	2020
A030201	Plan opstellen voor het evalueren van het 8-stappenplan aan de hand van piloottrajecten.	x		
A030202	Piloottrajecten uitvoeren in samenwerking met actoren uit het werkveld van verschillende niveaus.	x	x	
A030203	Het 8-stappenplan actualiseren en uitbreiden met het oog op erkenning als ethische kwaliteitsstandaard.		x	

Stand van zaken acties

A030201: Plan opstellen voor het evalueren van het 8-stappenplan aan de hand van piloottrajecten.

Deze doelstelling werd reeds in 2018 volbracht.

A030202: Piloottrajecten uitvoeren in samenwerking met actoren uit het werkveld van verschillende niveaus.

In samenwerking met sportfederaties en sportclubs en vertrekkend van het 8-stappenplan werd in 2018 een Toolkit SGG voor sportclubs ontwikkeld. In voorjaar 2019 hebben we deze getest met 3 sportclubs en op basis van de resultaten daarvan verder verfijnd en gefinaliseerd. Specifiek 1 onderdeel uit de Toolkit, de bijscholing Club-API, hebben we aan de praktijktest getoetst tijdens 4 sessies georganiseerd in samenwerking met de Vlaamse Zwemfederatie en de Vlaamse Handbal Vereniging. Na deze testbijscholingen werd de bijscholing Club-API officieel toegevoegd aan het vaste aanbod van Dynamo Project.

In mei 2019 vonden 2 inspiratiedagen voor verantwoordelijken ethiek en sportclubondersteuners van sportfederaties plaats in Antwerpen en Leuven. Tijdens deze dagen werd de Toolkit SGG gelanceerd en kregen de deelnemers info over het inzetten van de Toolkit als sportclubondersteunend instrument. Nadien werd de Toolkit online op onze website geplaatst en verspreid onder alle sportfederaties. We zien nu reeds dat een aantal federaties deze toolkit als uitgangspunt nemen voor het uitwerken van doelstellingen en acties in hun nieuwe beleidsplan.

In najaar 2019 gaven we twee workshops voor sportclubs, ism. Sportdienst Gent en Gymfed, omtrent het implementeren van deze Toolkit op clubniveau. In 2020 werken we hier verder op door en gaan we richting een nieuwe bijscholing die plaats krijgt in ons vast aanbod.

A030203: Het 8-stappenplan actualiseren en uitbreiden met het oog op erkenning als ethische kwaliteitsstandaard.

De hoogdringendheid rond het erkennen van ethische kwaliteitsstandaard is afgenomen, dus werd beslist om deze doelstelling te schrappen voor deze beleidscyclus en opnieuw te bekijken ifv de volgende beleidscyclus.

Conclusie

Het verder verfijnen van het 8-stappenplan kreeg vorm onder de toepassing van het plan op het specifieke thema SGG. Dit resulteerde in de Toolkit SGG voor sportclubs. Nu deze gelanceerd is naar alle sportfederaties en ook de nieuwe bijscholing Club-API ter beschikking staat via Dynamo Project,

zullen we de komende jaren verder inzetten op de implementatie van de Toolkit en de bijscholing door het in de kijker zetten van goede praktijken, bv. een filmpje van een opgeleide Club-API, een clubbestuurder aan het woord naar aanleiding van de Toolkit SGG, ... In 2020 zal in samenwerking met Thomas More ook een onderzoek opgestart worden om de effectiviteit van de Toolkit en de bijscholing Club-API te monitoren (project Iedereen Aan Boord).

Strategische doelstelling 4**ICES sensibiliseert en ondersteunt de sportsector actief inzake prioritaire ethische thema's.****Operationele doelstelling 0401**

Tegen 2020 ontwikkelt ICES een totaalaanbod inzake het thema integriteit.

	Actie	2018	2019	2020
A040101	Individuele maatbegeleiding uitwerken en aanbieden aan federaties, sportdiensten en koepelsportorganisaties (VSF, ISB, Sportwerk Vlaanderen, Sport Vlaanderen) specifiek inzake integriteitsbeleid.	x	x	
A040102	API's op sectorniveau binnen sportfederaties opleiden, ondersteunen via een API-opleiding, handleiding en het faciliteren van onderlinge kennisdeling.	x	x	
A040103	Als backoffice fungeren voor API's op sectorniveau bij cases inzake integriteit (federaties, sportdiensten, koepelsportorganisaties).	x	x	
A040104	Een structureel opvolgingssysteem voor cases ontwikkelen en uitrollen via de opgeleide API's op sectorniveau.	x	x	
A040105	Sectoroverschrijdende initiatieven opvolgen en ondersteunen vanuit sport.	x	x	
A040106	Internationale initiatieven opvolgen en ondersteunen vanuit Vlaanderen.	x	x	
A040107	Vormingsaanbod optimaliseren en aanbieden/uitbreiden aan relevante doelgroepen.	x	x	

Stand van zaken acties**A040101: Individuele maatbegeleiding uitwerken en aanbieden aan federaties, sportdiensten en koepelsportorganisaties (VSF, ISB, Sportwerk Vlaanderen, Sport Vlaanderen) specifiek inzake integriteitsbeleid.**

In 2018 startte de nieuwe medewerker integriteit Marybel Vanbutsele. De ondersteuning betreffende integriteit werd op dat moment in 2 grote onderdelen opgedeeld: ondersteuning bij cases integriteit en algemene beleidsondersteuning. Arne Aerts nam hierbij het tweede deel voor zijn rekening. ICES krijgt heel uiteenlopende vragen, gaande van ondersteuning bij de opmaak van een handelingsprotocol, implementatie en ondersteuning van een API, begeleiding bij de opstart van een ethische commissie, advies over algemeen beleid van de sportorganisatie omtrent seksueel grensoverschrijdend gedrag,...

Tot hiertoe ging de ondersteuning voornamelijk uit naar de sportfederatiesector. Nieuw in 2019 is de ondersteuning die ICES wil aanbieden aan steden en gemeenten. Eind 2018 besloten ISB en ICES een piloottraject op te starten rond ethiek en lokaal sportbeleid. Dit wordt verder in deze rapportering meer in detail toegelicht.

A040102: API's op sectorniveau binnen sportfederaties opleiden, ondersteunen via een API-opleiding, handleiding en het faciliteren van onderlinge kennisdeling.

In 2019 heeft ICES opnieuw 2 basisopleidingen API ingepland. De eerste is doorgegaan in maart, de tweede in oktober. Ook naar de toekomst toe zullen we deze opleiding 2x per jaar blijven organiseren. De opkomst is hier nog steeds voldoende groot voor (gemiddeld 15 personen per opleiding).

Ook zijn we in 2019 gestart met het organiseren van intervisiemomenten tussen API's. Tot hiertoe organiseerden we 2 momenten: op 7/02/2019 en op 11/05/2019. We merkten echter dat de deelname hier nog zeer beperkt is. De bedoeling van deze intervisies is uiteraard API's de kans te geven cases in te brengen en zich te laten ondersteunen door collega-API's en door ICES. Het concept van intervisie sloeg niet zo heel goed aan als aparte sessie, wel als deel van de terugkomdag. De terugkomdag op 7 november was wederom een succes met 36 ingeschrevenen. Verder werd er een facebookgroep opgericht waar laagdrempelige informatie wordt gedeeld zoals krantenartikels, recente studies, enz...

A040103: Als backoffice fungeren voor API's op sectorniveau bij cases inzake integriteit (federaties, sportdiensten, koepelsportorganisaties).

Net zoals in 2018 ondersteunde ICES API's bij cases integriteit. In de eerste helft van 2019 bood ICES ondersteuning bij 26 cases, in de tweede helft bij 44 cases. In totaal vroegen zowel sportfederaties, sportclubs, ouders en hulpverleningsorganisaties ICES advies in 70 gevallen van grensoverschrijdend gedrag. De meldingen variëren van een vraag over doorverwijzing tot zeer actieve ondersteuning bij zwaardere cases. In de meeste gevallen ondersteunt ICES federatie-API's, maar we kregen ook meldingen binnen van andere organisaties en van individuen. ICES heeft een heel positieve evolutie gezien in het meldingsgedrag van federatie-API's. Case-ondersteuner Marybel heeft een goede vertrouwensrelatie opgebouwd met de de API's, en ICES voelt dat de drempel laag is om hulp te zoeken bij ICES.

A040104: Een structureel opvolgingssysteem voor cases ontwikkelen en uitrollen via de opgeleide API's op sectorniveau.

ICES is in 2018 van start gegaan met de uitbouw van een eigen nieuw CRM-systeem, waarbinnen het registreren van eigen cases een belangrijk deel uitmaakt. In 2019 werd beslist met het bedrijf Business Elements aan de slag te gaan om dit uit te werken. Het systeem zit nog steeds in testfase maar is operationeel. ICES luisterde eveneens bij Sport Vlaanderen of een integratie van dit case ondersteuningsplatform mogelijk is via het portaal van Sport Vlaanderen. Gezien GDPR is dit geen evidentie. Sport Vlaanderen bekijkt dit en houdt ICES op de hoogte. Uit de feedback van de federaties merkt Marybel op dat de federaties vragende partij zijn voor een caseregistratiesysteem. De opgebouwde kennis bij ICES over hoe zo'n registratiesysteem van cases er best uitziet, kan uiteraard ingezet worden om dit ook voor sportfederaties te maken.

A040105: Sectoroverschrijdende initiatieven opvolgen en ondersteunen vanuit sport.

In het kader van het piloottraject ethiek lokaal sportbeleid heeft ICES in het voorjaar van 2019 het initiatief genomen om met een aantal belangrijke partners samen te zitten rond ethiek op lokaal

niveau. Een eerste overleg heeft hieromtrent plaatsgevonden bij Sport Vlaanderen. Hierop waren Chris Peeters van VVSG, Wivina Van Der Steen van ABB, Lien Van Belle van ISB en Jord Vandenhoudt aanwezig. Daar werd beslist in juni een aantal partners samen aan tafel te brengen, om de dialoog omtrent dit thema op gang te brengen. Hier werd echter niet op gereageerd, en ICES heeft hier verder geen initiatief in genomen.

Sensoa lanceerde in 2019 een campagne omtrent seksueel grensoverschrijdend gedrag. Ze willen via de campagne het melden en reageren op seksueel grensoverschrijdend gedrag stimuleren. Deze campagne liep in oktober. ICES stelde zich kandidaat om deel te nemen aan de feedbackgroep van de campagne. Er werd gevraagd aan de partnerorganisaties (zoals ICES) om deze campagne ook mee uit te dragen. De bedoeling is vooral ook positieve voorbeelden te geven over melden en reageren en mensen hierover laten getuigen. ICES ondersteunde de campagne en deelde ze via sociale media.

Sensoa lanceerde eveneens een oproep tot het organiseren van een **netwerkoverleg/platform** omtrent het thema grensoverschrijdend gedrag. ICES maakt hier deel van uit. Dit netwerk brengt professionals samen die werken rond het thema seksueel grensoverschrijdend gedrag. Er wordt in deze werkgroep nagedacht over de bestaande noden met betrekking tot het thema en hoe de sector hieraan tegemoet kan komen. Het netwerkoverleg biedt naast de netwerkmogelijkheden ook de mogelijkheid tot het vragen van feedback over projecten waar de sector mee bezig is.

In het kader van de campagne van **1712** die in april 2020 van start gaat werd ICES reeds in 2019 sterk betrokken. De campagne zal zich immers richten op grensoverschrijdend gedrag in de sport- en cultuursector. De voorbereidingen hiervan startten in 2019 en was ICES van bij aanvang bij betrokken.

ICES zat eveneens samen met **Moderator** om te kijken of samenwerking een meerwaarde zou betekenen voor beide organisaties.

Tot slot probeert ICES de contacten met de andere sectoren te onderhouden. Zo was er een overleg met Pimento en Tumult en werd de API-opleiding van de Ambrassade (deel Agressie) gevolgd door ICES alsook de opleiding Conflictbemiddeling die Pimento organiseerde. ICES probeert zich op die manier bij te scholen en op de hoogte te blijven van recente ontwikkelingen.

A040106: Internationale initiatieven opvolgen en ondersteunen vanuit Vlaanderen.

Op 29 en 30 april organiseerde EPAS en het Ministerie van Onderwijs en Cultuur van Finland in het kader van het Finse voorzitterschap van het Comité van ministers van de Raad van Europa een congres over seksueel geweld tegen vrouwen en kinderen in de sport. Het congres wilde de dialoog tussen de overheid, de sportpraktijk en relevante organisaties, zoals organisaties voor slachtofferhulp, inspireren en stimuleren om seksueel geweld tegen vrouwen en kinderen in de sport effectief aan te pakken. ICES was aanwezig op dit congres voor Vlaanderen en begeleidde op de tweede dag de praktijkworkshops. Hieruit bleek dat ICES qua praktijkontwikkeling (bijv. vlaggensysteem) reeds een stuk verder staat dan veel andere landen. Dit zijn de indrukken die ICES daar heeft opgedaan:

- Tineke Sonck van VOICES vzw heeft het congres op een zeer integere en pakkende manier geopend door haar eigen verhaal te brengen en onmiddellijk de sfeer van het congres te maken. Ze gaf een positieve boodschap en maande aan tot actie, omdat slachtoffers het niet alleen kunnen.

- Verschillende wetenschappers die aan het woord waren gaven aan dat er nog heel weinig cijfers beschikbaar zijn, zeker als het gaat over seksueel geweld tov vrouwen. Er was dan ook meermaals een warme oproep om meer onderzoek te doen naar de prevalentie van seksueel geweld bij kinderen en vrouwen.
- Vlaanderen zit absoluut bij de eersten van de klas, zeker als het gaat om praktijkontwikkeling (bijv. vlaggensysteem in de sport). Canada wil nu ook een vertaling/verwerking maken van het vlaggensysteem sport, en er was duidelijk interesse van nog heel wat andere landen.
- ICES stelde kort het ondersteuningspakket seksueel grensoverschrijdend gedrag voor dat we in Vlaanderen hebben samengesteld voor sportclubs. Ook hier merkten we dat andere landen nog een stuk minder ver staan in het ondersteunen van hun sportfederaties/sportclubs betreffende deze problematiek.
- Een aantal landen (zeker Zweden) zijn sterk voorstander van een transparanter en duidelijker 'sanctionerend' beleid. Het heeft geen zin massaal in te zetten op preventie, als er geen sanctionerende maatregelen zijn wanneer er effectief iets gebeurt.
- Naar de toekomst toe: ik denk dat ICES op dergelijke congressen een grotere actieve rol zou kunnen spelen. Veel presentaties zijn vrij theoretisch, en inspireren daardoor te weinig. ICES doet aan praktijkontwikkeling, en andere landen sensibiliseren en stimuleren om hetzelfde te doen en hier actief op in te zetten, kan een belangrijke meerwaarde zijn voor dergelijke congressen.

Sport'Aide, een Canadese organisatie, toont al langer interesse om in Canada het vlaggensysteem sport te implementeren. ICES is op dit moment met Rutgers en Sensoa aan het bekijken hoe we dit kunnen aanpakken, en hoe we de internationale implementatie van het vlaggensysteem op een goede manier kunnen laten verlopen.

In 2019 heeft ICES een herwerking van het vlaggensysteem gedaan. Dit is gebeurd ism de Nederlandse organisatie Movisie, zodat het vlaggensysteem ook in Nederland kan geïmplementeerd worden. Er werd gekozen voor 1 vlaggensysteem dat in beide landen kan worden gebruikt. Voor de herwerking van het vlaggensysteem werd opnieuw nauw samengewerkt met Sensoa, aangezien zij een aantal veranderingen hebben doorgevoerd in het basis vlaggensysteem, en wij deze dus best ook konden overnemen.

A040107: Vormingsaanbod optimaliseren en aanbieden/uitbreiden aan relevante doelgroepen.

In 2018 werd werk gemaakt van een ondersteuningspakket SGG voor sportclubs. Binnen dit pakket werd ook een nieuwe vorming ontwikkeld voor club-API's.

Met dit ondersteuningspakket wil ICES sportfederaties helpen in hun sportclubondersteuning omtrent het thema seksueel grensoverschrijdend gedrag. ICES ontwikkelde tools die sportfederaties volledig op maat van hun sportfederatie kunnen aanpassen en aanbieden aan hun sportclubs.

De nieuwe vorming voor club-API's kan door sportfederaties worden aangevraagd bij Dynamo. Zij nemen dan contact op met ICES en wij voorzien vervolgens een lesgever. Federatie-API's die de trainde-trainer volgden en in de lesgeverspoule van ICES zijn opgenomen, kunnen deze ook geven voor hun eigen sportclubs.

Tijdens deze vorming worden club-API's volledig ondergedompeld in wat hun taak is als club-API en krijgen ze heel wat tools ter beschikking. Deze opleiding kunnen ze enkel volgen als ze eerst de Sport

Met Grenzen vorming hebben gevolgd. In 2019 vonden 9 Club-API bijscholingen plaats met in totaal 73 deelnemers.

Uiteraard blijft ICES de vorming Sport Met Grenzen aanbieden. Deze wordt nog altijd het meest aangevraagd (zie overzicht vormingen). In 2019 vonden 24 Sport Met Grenzen bijscholingen plaats met in totaal 321 deelnemers.

Conclusie

ICES werkte in 2019 verder aan het thema integriteit door verder in te zetten op ondersteuning bij cases en de sportsector te ondersteunen in hun beleidswerk rond dit thema. Het ondersteuningspakket SGG voor sportclubs werd in mei op 2 momenten voorgesteld aan sportfederaties. Dit werd achteraf op onze website geplaatst zodat sportfederaties (en eventueel sportclubs) dit ten allen tijde kunnen raadplegen. Dit blijkt een succes te zijn.

De ondersteuning van API's werd ook verder doorgezet door de organisatie van een basisopleiding voor API's, 2 intervisiemomenten waar API's hun cases kunnen naar voor brengen en bespreken in groep alsook de terugkomdag die de API's steeds nieuwe inzichten biedt.

ICES maakte in 2019 werk van een eigen kwalitatief CRM-systeem. Hierin worden de cases integriteit geregistreerd op een gestructureerde manier. Het CRM systeem biedt bovendien het voordeel dat ook vanuit wetenschappelijk oogpunt sneller en gemakkelijker representatieve analyses gevoerd kunnen worden.

Operationele doelstelling 0402

Tegen 2020 ondersteunt ICES de Vlaamse sportsector inzake het thema sportouders.

	Actie	2018	2019	2020
A040201	Individuele begeleidingstrajecten.	x	x	
A040202	Ontwikkeling van vorming en instrumenten obv ervaringen begeleidingstrajecten en Europees project Parent.		x	

Stand van zaken acties

A040201: Individuele begeleidingstrajecten.

Het begeleidingstraject sportouders werd afgerond. Alle deelnemers kregen hun individuele analyse. Verschillende clubs stapten in een begeleidingstraject om hun ouderwerking te versterken. Sommigen daarvan werden in 2019 afgerond. Anderen lopen nog door in 2020, en kunnen op de blijvende coaching rekenen van ICES. Het modeltraject wordt blijvend gepromoot via documentatie op de website, en via een nieuwe vorming: "Ouders langs de zijlijn: een vloek of een zegen?!"

A040202: Ontwikkeling van vorming en instrumenten obv ervaringen begeleidingstrajecten en Europees project Parent.

De Engelstalige brochure werd door Centrum Ethiek in de Sport vertaald, en is gratis beschikbaar op de website: BEVORDERING VAN DE GEZONDHEID, HET WELZIJN EN HET PLEZIER VAN KINDEREN EN JONGEREN DIE BETROKKEN ZIJN BIJ SPORT: TIPS VOOR OUDERS. Gedrukte exemplaren zijn voor iedereen verkrijgbaar.

ICES biedt nu twee vormingen aan rond dit thema:

- "Ouders langs de zijlijn: een vloek of een zegen?!" (*doelgroep trainers*)
- Duopresentatie voor sporters én ouders: "Stress op de startblok" (*doelgroep sporters en ouders*)

Conclusie

Het project sportouders werd afgerond. We hebben nu een modeltraject voor ouderbeleid in sportclubs, met bijhorend promotiemateriaal (posters). Daarnaast bieden we een brochure aan: "Bevordering van de gezondheid, het welzijn en het plezier van kinderen en jongeren die betrokken zijn bij sport: TIPS VOOR OUDERS." Met ook nog twee vormingen over dit thema, de éne gericht op trainers, de andere gericht op sporters en hun ouders, hebben we een compleet aanbod rond dit thema.

Operationele doelstelling 0403

Tegen 2020 ontwikkelt ICES een basisaanbod inzake het thema fairplay.

	Actie	2018	2019	2020
A040301	Een educatief preventie-aanbod inzake matchfixing en wedstrijdvervalsing voor sporters ontwikkelen.		x	
A040302	Een laagdrempelig informatie-aanbod inzake matchfixing en wedstrijdvervalsing voor sportorganisaties ontwikkelen.	x		

Stand van zaken acties

A040301: Een educatief preventie-aanbod inzake matchfixing en wedstrijdvervalsing voor sporters ontwikkelen.

Een vorming op basis van morele dilemma's werd voor het eerst uitgeprobeerd op de studiedag 'Sporten en het brein' op 21 november in het VAC te Gent. Die vorming werd verder ontwikkeld voor een sessie aan de HoWest Brugge. Via deelname aan het Erasmus+ project EPOSM (opgestart in 2020) zal een opleidingsaanbod voor sporters worden ontwikkeld. Het nationaal anti-dopingagentschap vroeg onze input voor een educatieve module rond doping in sport, waarin zowel ICES als NADO kansen zien om het over corruptie en manipulatie in brede zin te hebben, en dus ook matchfixing. Ook met het BOIC werden de banden aangehaald. Deelname aan het evenement rond POINTS moest helaas worden uitgesteld door de corona-maatregelen.

A040302: Een laagdrempelig informatie-aanbod inzake matchfixing en wedstrijdvervalsing voor sportorganisaties ontwikkelen.

Deze doelstelling werd reeds afgerond in 2018.

We verzamelden literatuur, goede praktijken en relevante organisaties die we samen met basisinzichten over het thema aanbieden op onze website www.ethischsporten.be.

In 2019 ontwikkelden we ook een infografiek over matchfixing die gebruikt wordt op social media, en die we als roll-up banner meenemen naar evenementen waar we spreken over dit thema.

Conclusie

Inhoudelijk hebben we ons in deze beleidperiode verdiept in het thema. Banden met partners als het BOIC en NADO werden aangehaald. Het Europees project EPOSM zal richtinggevend zijn voor het uitwerken van een vorming in de volgende beleidsperiode.

Strategische doelstelling 5

ICES structureert en beheert haar werking met het oog op het kwaliteitsvol en transparant bereiken van haar doelstellingen.

Operationele doelstelling 0501

Tegen 2020 evalueert en herwerkt ICES haar personeelsbeleid en rolt dit verder uit.

	Actie	2018	2019	2020
A050101	Opleidingsmogelijkheden voor het personeel in kaart brengen.	x	x	
A050102	Bijscholingsmomenten voor het personeel.	x	x	
A050103	Functioneringsgesprekken met het personeel.	x	x	

Stand van zaken acties**A050101: Opleidingsmogelijkheden voor het personeel in kaart brengen.**

Wanneer zich interessante opleidingen voor het personeel aanbieden, wordt hierop ingetekend. Door tijdsgebrek is ICES niet gekomen tot de opmaak van een opleidingsplan voor het personeel. Dit zal uitgesteld worden naar de volgende beleidsperiode. Op deze manier kunnen we in kaart brengen welke concrete opleidingsnoden er binnen ICES zijn, en welke opleidingen een oplossing kunnen bieden.

A050102: Bijscholingsmomenten voor het personeel.

In navolging van de bijscholingsmomenten omtrent efficiënt plannen en organiseren in 2018, werden nog een aantal sessies georganiseerd in 2019, zoals mailbeheer.

Verder werden volgende opleidingen gevolgd:

Opleiding	Medewerker	Datum
Update kennisplatform social profit SBB - seminarie vzw's	Evy Van Coppenolle	17/01/2019
Facebookgroepen inzetten als netwerktool voor je onderneming - I Like Media	Simon De Vriendt	16/06/2019
Train-de-trainer project 'Meet the parents' van Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen	Simon De Vriendt	6/06/2019
Kennisdag gender	Evy Van Coppenolle Arne Aerts Zeno Nols (projectmedewerker gender)	17/06/2019
Congres 'Sexual violence against women and children in sports' Helsinki	Evy Van Coppenolle	29-30/04/2019

Train-de-trainer M-factor	Simon De Vriendt	27/04/2019
Conflictbemiddeling	Marybel Vanbutsele	5/11/2019
API-opleiding Ambrassade: agressie	Marybel Vanbutsele	12/03/2019
Haatdragende spreekkoren Pro League	Arne Aerts	13/11/2019
Conferentie pesten Pimento	Arne Aerts	22/11/2019

A050103: Functioneringsgesprekken met het personeel.

Begin juli 2019 werden de functioneringsgesprekken gehouden met Simon De Vriendt, Arne Aerts en Zeno Nols. Het gesprek met Marybel Van Butsele werd uitgesteld naar 2020, gezien haar zwangerschapsverlof. Het functioneringsgesprek van Evy is doorgegaan in december 2019, met 2 bestuursleden.

Conclusie

ICES blijft opleiding en bijscholing van haar medewerkers belangrijk vinden. Hier wordt vooral ingespeeld op actuele noden. In een volgende beleidsperiode wil ICES aan de hand van een concreet opleidingsplan concreter ingaan op deze opleidingsnoden, zowel op organisatie- als op individueel niveau.

Operationele doelstelling 0502

Tegen 2020 groeien de inkomsten van ICES als aanvulling op de basissubsidiëring zoals voorzien in het decreet Gezond en Ethisch Sporten.

	Actie	2018	2019	2020
A050201	Mogelijkheden voor projectsubsidies in kaart brengen.		x	
A050202	Een schenkings- en fundraisingprogramma opstellen en implementeren.		x	

Stand van zaken acties

A050201: Mogelijkheden voor projectsubsidies in kaart brengen.

In 2018 werd ingegaan op de vraag van Sport Vlaanderen om een project in te dienen rond gendergelijkheid en heteronormativiteit. Hiervoor werd een medewerker aangeworven: Zeno Nols. Gezien er nog budget over was van deze subsidie op het einde van de beoogde periode, heeft ICES bij Sport Vlaanderen een verlenging aangevraagd tot en met 31/12/2019.

In 2018 tekende ICES ook in op de oproep van YOUCA om in aanmerking te komen voor een projectsubsidie. Deze werd binnengehaald en wordt ingezet voor het project 'Vlaggensysteem – jongeren aan het woord'. In het eerste deel van 2019 heeft een stagiaire van de Thomas More hogeschool (toegepaste psychologie) focusgroepen georganiseerd om zicht te krijgen op wat de inhoud en de vorm van dergelijk product moet zijn. In de tweede helft van 2019 werd dit verder uitgewerkt door een medewerker van ICES en dit wordt gefinaliseerd in 2020.

A050202: Een schenkings- en fundraisingprogramma opstellen en implementeren.

Een plan van aanpak voor fundraising is er in 2019 niet opgemaakt. Echter heeft ICES eind 2019 een gesprek gehad met 'School Zonder Pesten' in het kader van de opmaak van een doe-boek rond pesten in de sport. Hierbij is het de bedoeling andere subsidiekanalen te onderzoeken dan de gebruikelijke. In 2020 wordt hier verder vorm aan gegeven.

Conclusie

ICES is zich bewust van het feit dat enkel rekenen op subsidies van de Vlaamse Overheid om onze werking te garanderen niet voldoende is. Indien zich mogelijkheden voordoen om, binnen het beleidsplan en de visie van ICES, in te tekenen op projecten, zullen we dit zeker doen.

In het kader van fundraising werd voorlopig geen concreet actieplan vooropgesteld. We zijn ervan overtuigd dat het slechts met heel concrete goeie projecten zijn dat we naar sponsors kunnen stappen. Zo willen we dit in 2020 doen in het kader van de opmaak van een doe-boek rond pesten in de sport, in samenwerking met 'School Zonder Pesten'.

Operationele doelstelling 0503

Tegen 2020 implementeert en bewaakt ICES de principes van Good Governance in haar vzw-werking.

	Actie	2018	2019	2020
A050301	De principes van Good Governance volledig integreren in de vzw-werking.	x	x	
A050302	De principes van Good Governance monitoren en bewaken.	x	x	

Stand van zaken acties

A050301: De principes van Good Governance volledig integreren in de vzw-werking.

Het grootste deel van de principes Good Governance heeft ICES reeds in haar werking geïntegreerd. In de zomer van 2019 werd een overzicht gemaakt van de zaken die nog moeten gebeuren, en die we stap voor stap zullen implementeren. Elke vergadering RvB komt er een ander topic aan bod. Dit werd vast opgenomen als agendapunt op elke RvB.

A050302: De principes van Good Governance monitoren en bewaken.

Deze doelstelling ligt in lijn met de vorige. De principes die ICES reeds heeft geïmplementeerd in de werking zullen gemonitord worden doorheen het jaar. De zaken waar nog aan moet gewerkt worden zullen opgesteld worden en aangepakt worden.

Eind 2019 heeft ICES zelfevaluatie gedaan van de RvB. Deze zal meegenomen worden het komende jaar, en ook gebruikt worden in het kader van de opmaak van het nieuwe beleidsplan 2021-2023.

Conclusie

ICES maakte in de zomer van 2019 een oplist van de zaken die nog moeten gebeuren omtrent Good Governance. Deze worden nu op elke vergadering RvB geagendeerd en worden aangepakt indien nodig.

Operationele doelstelling 0504

Tegen 2020 optimaliseert ICES haar vormingswerking met oog op een kwalitatief en kwantitatief hoogstaand aanbod.

	Actie	2018	2019	2020
A050401	Samenwerkingsverbanden onderhouden en aangaan met externe partners voor het aanbieden van een vormingsaanbod (bv.: Dynamo Project, VTS, Tumult, Sportwerk Vlaanderen ...).	x		
A050402	Lesgeverspoule onderhouden en ondersteunen.	x		
A050403	Onderzoek online teaching platform		x	
A050404	Uitwerking online teaching platform			

Stand van zaken acties

A050401: Samenwerkingsverbanden onderhouden en aangaan met externe partners voor het aanbieden van een vormingsaanbod (bv.: Dynamo Project, VTS, Tumult, Sportwerk Vlaanderen ...).

Met Dynamo Project werd eind 2018 afgesproken dat vanaf heden alle vormingen van ICES met als doelgroep sportclubbestuurders via hen zullen georganiseerd worden. Bij hen kunnen de vormingen aangevraagd worden en zij regelen alles administratief. Wanneer ICES de doelgroep trainers wil bereiken, werken we beter samen met VTS. Zo zijn er in 2019 opnieuw een aantal VTS-plus bijscholingen Sport met Grenzen ingepland.

Voor de vormingen 'Time Out Tegen Pesten' werkt ICES nog steeds samen met Tumult.

In het kader van het project sportouders heeft ICES een eigen vorming voor trainers uitgewerkt. Hiervoor werd nauw samengewerkt met Joris Lambrechts enerzijds en M-Factor anderzijds. Er werd werk gemaakt van een 20-tal kaartjes met situaties die kunnen voorvallen met betrekking tot het thema sportouders. Deze kaartjes zullen gebruikt worden tijdens de vorming van ICES. Ook deze vorming wordt nu aangeboden via Dynamo Project.

A050402: Lesgeverspoule onderhouden en ondersteunen.

Op dit moment heeft ICES een lesgevespoule die de vormingen Sport Met Grenzen kan geven. Echter ontstond de nood om ook voor de nieuwe vormingen club-API lesgevers op te leiden.

Zo werden er in juni en in augustus 2 train-de-trainer opleidingsdagen georganiseerd. Het eerste deel van de dag werden toekomstige lesgevers Sport Met Grenzen opgeleid, het tweede deel van de dag lesgevers voor de eigenlijke club-API vorming. Ook federatie-API's kregen de kans om de club-API vorming te volgen, zodat zij deze zelf kunnen geven aan hun club-API's.

A050403: Onderzoek online teaching platform

ICES heeft al langer het idee om onze vormingen ook online aan te bieden. Er werd echter beslist hier voorlopig niet zelf op in te zetten, omdat andere organisaties (zoals VSF, VTS,...) hier ook mee bezig zijn, en het efficiënter is ons karretje aan hun werk te hangen.

A050404: Uitwerking online teaching platform

Nvt

Conclusie

ICES breidde haar vormingsaanbod verder uit met in 2019 een nieuwe vorming sportouders en een vorming voor club-API's. Hiervoor wordt voornamelijk samengewerkt met Dynamo Project, VTS en Tumult. Er werden 2 opleidingsdagen train-de-trainer georganiseerd voor de vorming Sport Met Grenzen en de nieuwe club-API vorming.

Verder werd in het najaar onderzocht of het een meerwaarde biedt de vormingen van ICES ook online aan te bieden. Hier werd beslist dit niet zelf te doen, maar te wachten op de initiatieven van grotere organisaties in de sportsector, die hier al mee bezig zijn, zoals VSF en VTS.

YOUCA-project: Sport Met Grenzen op jongerenmaat

Stand van zaken

Met dit project gaan we aan de slag met de bestaande Vlaggensysteem-box en -bijscholing en is het de doelstelling om dit op maat van jongeren te maken en hen (12-18 jaar) zelf een sterke stem in dat proces te geven. We vertrekken vanuit de 30 situaties en gaan daarover met hen in gesprek via focusgroepen: “Hoe beoordeel jij deze situatie? Waar ligt voor jou de grens? Zou je bereid zijn om hier met begeleiders of je ouders in gesprek te gaan? Wie of wat zou je hierbij kunnen helpen?” Dit versterkt jongeren om hun eigen grenzen te leren kennen en aan te geven, en de grenzen van anderen te respecteren en helpt ons om ons instrument verder te verfijnen en compatibel te maken met elke doelgroep.

In voorjaar 2019 voerde Marie Damas, stagiaire bij ICES, een aantal voorbereidende taken uit, vooral met het oog op het verzamelen van input van jongeren. 106 jongeren kwamen aan het woord in 5 focusgroepen, 4 in samenwerking met middelbare scholen en hun leerkracht en LO, 1 in samenwerking met een sportclub en hun trainer. De verwerking van deze input gaf ons zicht op: welke cases jongeren graag willen bespreken, en op hoe zij de bestaande cases inschatten naar ernst.

Op basis van voorbereidend werk werden 7 cases weerhouden, aangegeven als ‘boeiend’ door de bevroegde jongeren. Dit was een opvallende mix tussen licht-ernstig en peer-volwassenen. Hier gaan we verder mee aan de slag en het eindproduct zal een fysieke tool worden waar een club zelfstandig mee aan de slag kan.

De doelstelling van dit eindproduct verschilt van het bestaande Vlaggensysteem voor volwassenen. De doelgroep is 12-18-jarige sporters en de leerdoelstellingen zijn:

- denken na over wat ze oké vinden en wat niet;
- denken na over hoe ze reageren op situaties die ze oké of niet oké vinden;
- kunnen praten over individuele verschillen rond hoe ze situaties beleven;
- weten waar ze terecht kunnen met vragen of klachten.

De focus ligt vooral op het leren kennen van de eigen grenzen, grenzen van andere respecteren en weten waar ze terecht kunnen voor steun of hulp. De focus op doorgedreven kennis omtrent SGG zoals in het huidige Vlaggensysteem krijgt dus minder aandacht.

Het eindproduct is geïnspireerd op de FlirterTwister en Mijn Wens, Mijn Grens-lessenpakket van Sensoa. We zullen twee werkvormen aanbieden

- Werkvorm 1: Ist oké?
- Werkvorm 2: Vlaggensysteem

Aanvullend stellen we een bondige leidraad ter beschikking voor een volwassen begeleider waarmee hij zelfstandig aan te slag kan met de eigen sportersgroep. Wij denken in eerste instantie aan opgeleide club-APIs, maar dat kan ook een jeugdtrainer, jeugdcoördinator, of ouder... zijn

De draft van de twee werkvormen werd getest door An De Kock van Voetbalbond bij jeugdteams. Voor de vormgeving van het eindproduct mikken we op een samenwerking met Sam, onze vaste externe grafische man. Voor druk/verspreiding bekijken we de mogelijkheden om dit via Skribis te organiseren (cfr. Vlaggensysteem)

De lancering is gepland voor april of mei 2020.

Overzicht activiteiten en outputs van het project 'gendergelijkheid en heteronormativiteit (seksuele diversiteit) in de sport'

Rapporten en nota's

- Gendergelijkheid en heteronormativiteit in de sport – Een verkennende analyse van de Vlaamse context (ICES, 2019)
- Gendergelijkheid en seksuele diversiteit in de sport – Een plan van aanpak voor de Minister van Sport en Sport Vlaanderen (ICES, 2020)
- Gender en seksuele diversiteit in het sportonderwijs: naar concrete handvatten voor leerkrachten lichamelijke opvoeding (Nols e.a., verwacht mei 2020)
- Naar de volgende horde – 10 praktijkverhalen over sport, gendergelijkheid en seksuele diversiteit (ICES, verwacht mei 2020)

Presentaties en workshops

- Sport en gender – concrete cases en kaders (college sportsociologie - Vrije Universiteit Brussel)
- Gendergelijkheid en heteronormativiteit in de sport – Een verkennende analyse van de Vlaamse context (Kennisdag Sport en Gender – Sport Vlaanderen)
- Gendergelijkheid in de sport – Een blik op hockey (workshop Vlaamse Hockey Liga)
- Gender equity and heteronormativity (gender and sexualities workshop – Universiteit Antwerpen)
- Aan de slag rond gendergelijkheid en seksuele diversiteit (studiedag Gezond en Ethisch Sporten in de Praktijk)
- Travailler sur l'égalité de genre et la diversité sexuelle (workshop voor ADEPS, volleybal en handbal, via Prof. Dr. Marc Cloes)
- Gender and sexual diversity (The Erasmus Mundus Joint Master Degree in Sports Ethics and Integrity (MAiSI) : Integrity in Sport: development and research – Safeguarding and integrity management in sport: Policy, practice and researchThe case of Flanders)

Andere activiteiten

- **Verkennen van financieringsmogelijkheden en indienen van voorstellen**
 - Concrete output: indienen Erasmus+ Sport voorstel rond 'Equality in Practice' (EQUIP)
 - Gesprekken met Sport Vlaanderen, Kabinet Sport, Minister Muyters
- **Opvolging van specifieke vragen** (sportfederaties, studenten, enz.)
- **Bruggen leggen met instellingen van het hoger onderwijs** en in kaart brengen van onderzoek rond ethiek, en de intersectie met sport
- **Opvolgen van thesisonderzoek** m.b.t. gender en seksuele diversiteit
- **Interviews met experten/ervaringsdeskundigen** voor op website/in nieuwsbrief (bv. Mister Gay Matthias De Roover, Anne Tjønnndal)